

Впровадження європейської практики місцевого самоврядування в Україні декларує надання кожній місцевій громаді можливостей розпоряджатися всіма наявними на її території землями. Але є ризики того, що в ході адміністративно-територіальної реформи, буде здійснено такий перерозподіл повноважень всередині громади, який позбавить її окремих членів можливості особисто скористуватися поки-що існуючим конституційним правом хоча б і номінальної загальнонародної власності на свою землю.

Головний сенс будь-яких реформ, особливо у сфері земельних відносин, на нашу думку, повинен полягати в реалізації людського потенціалу - як окремої особистості, так і народу в цілому. Необхідно вибудовувати єдиний правовий простір, в рамках якого може бути реалізоване соціальне партнерство всіх громадян заради спільної мети – захисту національних інтересів України та її громадян щодо володіння землею.

Література: 1. Теорія, політика та практика сільського розвитку/ за ред. д-ра екон. наук, чл.-кор. НАНУ О.М.Бородіної, д-ра екон. наук, чл. кор. УААН І.В.Прокопи; НАН України; Ін-т екон. та прогнозув. – К., 2010. – 376 с. 2. Українська модель аграрного розвитку та її соціо економічна переорієнтація: наукова доповідь. (За ред. В.М.Гейця, О.М.Бородіної, І.В.Прокопи). – К., Інститут економіки та прогнозування НАН України, 2012. – 56 с.

ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРШЕННЯ

Домусчи А.О., аспірант,
Одеський державний аграрний університет*

Аграрні перетворення, які відбулися в Україні за останні роки, дали змогу збільшити валове виробництво сільськогосподарської продукції та наростити експортний потенціал країни. Проте, це не сприяло подальшому соціально-економічному

*Науковий керівник: д.е.н., доцент Крюкова І. О.

розвитку села та підвищенню рівня добробуту сільського населення. У зв'язку з цим, виникає необхідність постійного пошуку комплексних підходів до розв'язання проблем розвитку сільських територій, в основу яких закладаються принципи сталого розвитку.

Вітчизняні вчені протягом багатьох років займаються вивченням проблеми соціально-економічного розвитку сільських територій. Значних результатів у своїх наукових дослідженнях досягли В.Г. Андрійчук, О.Г. Булавка, М.Я. Дем'яненко, С.М. Кваша, О.О. Красноручський, М.Й. Малік, Т.Г. Маренич, В.М. Онегіна, П.Т. Саблук, В.К. Терещенко, О.М. Шпичак, В.В. Юрчишин та інші.

Багатофункціональний характер розвитку сільських територій ряд вчених-економістів визначають концепцією формування стратегії розвитку села, зокрема підтримки несільськогосподарської діяльності його мешканців[3].

Найгострішими проблемами на селі сьогодні є: безробіття, бідність та трудова міграція, занепад соціальної інфраструктури, поглиблення демографічної кризи та відмирання сіл. Обезлюднення сільських територій призводить до негативного ефекту не лише для сільськогосподарської галузі, а й для національної економіки та суспільного розвитку взагалі.

Несприятливі тенденції щодо погіршення соціально-економічного розвитку сільських територій спостерігаються в різних сферах. У демографічній площині відбувається випереджальне зменшення чисельності населення в сільській місцевості. Це веде до поступового зменшення частки сільського та зростання частки міського населення України (рис. 1).

Найбільш гострими проблемами розвитку сільських територій на сучасному етапі залишаються відсутність цілісної послідовної державної політики, спрямованої на забезпечення комплексного розвитку сільських територій; недостатність обсягів державної фінансової підтримки існуючих програм, спрямованих на сільський розвиток; низький рівень забезпечення сільського населення соціальними та економічними послугами на селі; нерівномірність

забезпечення центрами первинної медичної допомоги, низький рівень якості та доступності первинної медичної допомоги; низький рівень внутрішніх та зовнішніх інвестицій в розвиток сільських територій; низький рівень інформаційно-просвітницької діяльності, спрямованої на створення позитивного іміджу, переваг та можливостей розвитку сільських територій України та інше[2].

Рис. 1. Економічно-активне населення за місцем проживання у 2015 році*

** розраховано автором за даними джерела [1]*

Перспективами вирішення вище названих проблем в нашій державі можуть виявитись удосконалення механізму диверсифікації економічної діяльності, реалізація комплексних стратегій соціально-економічного розвитку сільських територій, орієнтованих на збільшення рівня реальних доходів від сільськогосподарської діяльності на селі, розробка і впровадження соціальних стандартів та покращення умов проживання сільського населення, гармонізація вітчизняного законодавства у сфері сільського розвитку із стандартами ЄС. Необхідною передумовою є створення та забезпечення стимулів та належних умов для роботи і проживання на селі молодих фахівців у галузі сільського господарства, освіти, охорони здоров'я, культури, фізичної культури і спорту, житлово-комунального та побутового обслуговування, створення умов для розвитку різноманітних видів економічної діяльності та форм господарювання, оптимізація податкової та бюджетної політики з

метою поповнення бюджетів територіальних громад сільських територій.

Генеральною метою економічної та соціальної політики держави щодо села має бути забезпечення комплексного розвитку сільських територій, при якому зросла б їх роль як просторової сфери не лише для агропромислового виробництва, а й несільськогосподарських видів діяльності та сприятливого середовища проживання сільського населення.

Література: 1. Економічно-активне населення за місцем проживання у 2015 році. - [Електронний ресурс]. - Державна служба статистики України. –Режим доступу:<http://www.ukrstat.gov.ua> . 2. Концепція державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року. - [Електронний ресурс]. - Міністерство аграрної політики та продовольства України. – Режим доступу:<http://minagro.gov.ua/> 3. Могильний О.М. Державна політика у розвитку сільських територій / О.М. Могильний // Економіка АПК. – 2010. – № 10. – С. 125-131. 4. Український аграрний портал. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukragroportal.com>

ОРГАНИ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ – ОСНОВА РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

*Найда І.С., к.е.н., асистент, Найда А.В., к.е.н., доцент,
Одеський державний аграрний університет*

Основною складовою ефективною діяльністю аграрних підприємств та розвитку людського капіталу є розбудова та функціонування соціальної інфраструктури. Розробка та впровадження механізмів підвищення рівня функціонування соціальної інфраструктури є одним з головних напрямів розвитку сільських територій в умовах розбудови соціально орієнтованої ринкової економіки України.

Соціальна інфраструктура є тим основним фактором, що впливає на вирішення важливих проблем села, зокрема:

- збереження та поліпшення здоров'я населення, що у свою чергу матиме позитивний вплив на демографічну ситуацію регіону